

VRAŽDA ZA OPONOU

VE ŠPATNÝ ČAS NA ŠPATNÉM MÍSTĚ

ANTONÍN JIROTKA

Vražda za oponou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Antonín Jirotko

Vražda za oponou – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Antonín Jirotko

VRAŽDA ZA OPONOU

Za dveřmi to dupalo a mlátilo, jako by se tam učil stepovat slon. Zazvonil jsem už potřetí. Po značně dlouhé chvíli přišel otevřít zpocený chlap, těžce dýchal a v ruce držel meč. Cvok, napadlo mě, rychle pryč.

„Co chcete?“

„Já jen... ale...“

„No tak, co?“

„Volal jsem kvůli tomu inzerátu.“

„Ovšem, jasně, pojdte dál.“

Překročil jsem práh netuše, že je to krok stejně pošetilý jako skok do vodopádu.

Vlastně jsem se měl chovat docela jinak, většina rozumných a cílevědomých spolužáků měla o posledních vysokolešských prázdninách zcela jasnou představu. Především je prý krajně důležité pracovat na sobě, zdokonalovat se v oboru i ve vystupování. Zcela ideální by bylo sbírat zkušenosti někde v zahraničí, navazovat známosti, obchodní styky a jiné pitomosti. Já jsem všechny podobné příležitosti ignorantsky odmítal a představoval si, že nebudu plánovat vůbec nic. Maximálně si zabalím spacák a na nějaké namátkou vybrané výpadovce budu mávat na auta, a až mi nějaké zastaví, pojedu tam, kam bude mít namířeno šofér.

Nicméně inzerát, který mi docela náhodou padl do očí, probudil mou zvědavost. Kočovná divadelní společnost Macbeth, stálo tam, hledá řidiče nákladního automobilu pro své letní turné. Značka: jižní Čechy.

Popravdě řečeno, netušil jsem, že ještě existují kočovná divadla, ale pouť herců od města k městu mi připadala docela romantická. Tak jsem tedy zavolal na příslušné telefonní číslo.

Byt vypadal jako tělocvična, na zdi ribstol, žíněnka místo postele, jen mahagonový psací stůl v rohu sem trochu nezapadal.

„Nejtěžší je hospodařit s dechem, rozumíte? Aby člověk dokázal pobíhat po jevišti a nebylo to poznat na jeho hlase.“

Moc jsem nerozuměl, ale bylo to fuk. Chlapík na okamžik zaváhal, asi přemýšlel, co má udělat s kordem, který mu evidentně překážel, pak nedbale odhodil zbraň do kouta. Plechově to zařinčelo.

„Posadte se.“

Poslechl jsem.

„Jestli si od toho slibujete nějaký peníze, tak jste na špatný adrese. Když se nám bude dařit, tak sotva vyjdeme.“

To mi vyhovovalo. Už jsem byl dost přejetý řečí o tom, jak je nutné nejdřív vydělat pořádný balík a ten pak výhodně investovat.

„Nevadí.“

„Možná někdy nebude ani na pivo.“

„Tím šoféra nevydésíte.“

„Fajn,“ řekl. „To se mi líbí. Já se jmenuju Beníšek, ale kamarádi mi říkají Ben.“

„Tomáš Hájek,“ představil jsem se a přijal nabízenou pravici.

„Prima, Tome. Co děláš a s čím už jsi jezdil?“

Řekl jsem, že mám za sebou osm semestrů strojařiny a že už si třetí rok celkem pravidelně vydělávám v holešovické pekárně při rozvozu chleba.

„Je to hrozný vstávání, ale člověk má v jedenáct šichtu z krku a celý den je před ním.“

„Dobře, budeš nás budit.“

„Ve čtyři ráno?“

„Proboha, ne! To většinou ještě bejváme vzhůru.“

Potom jsme si povídali o tom, jak společnost Macbeth vlastně vypadá. Pokud jsem si to původně představoval trochu jako cirkus Humberto, karavanu pojízdných šaten, nákladáků s kulisami a osobních aut pro přední herce, byl jsem vyveden z omylu. Jedna staříčká Avie, šest bláznů a ranec kostýmů. Víc nic.

„To je docela sympatické.“

„Ale neboj se,“ řekl Ben, „repertoár máme světovej.“

Potom, zřejmě aby dodal váhu tomu, co povídá, znovu popadl kord, začal jím divoce mávat a poskakoval po místnosti.

*„Tak klidný jsi a k ráně stálý?
Tě prošpikovat zlý mám shon.
Do boku, jater, v srdce zdali,
Aneb tvůj modrý pod kordon,
Jak pochvy cinkají din, don!
Hrot kordu mého, jen se tuž,
Jak muška lítá, rým jak zvon.
Při poslání tě bodnu už!“*

Pan Beníšek předváděl skoky, dřepy i kotrmelce a nutno říct, že skutečně začínal pořádně funět.

*„Mně chybí rým a to mě pálí,
ty couváš jak sníh v zimy skon?
Sám dáš mi rým, zrak se ti kalí,
Já odrazím kord v dobrý tón...“*

Věc byla dohodnutá a nezdálo se mi příliš bezpečné čekat až do inzerovaného poslání. Rozloučil jsem se a odešel z místnosti, kde Ben trestal imaginárního soka strašlivými útoky.

*„Teď výpad! Ukaž, jsi-li muž,
toč rožeň svůj, tys Laridon!
Při poslání tě bodnu už!“*

* * *

Vždycky jsem měl pocit, že zjara padá na vysoké školy cosi jako únava. Problémy, které by byly v zimním semestru považovány za životně důležité a zásadní, sice také exis-

tují, ale nepodaří-li se je vyřešit, nic zlého se neděje. Času dost, ono se to zvládne na podzim.

Na jaře si snad i ten nejsucharštější profesor uvědomuje, že holky odložily zimní kabáty, stromy kvetou a okny poslucháren lomcuje pověstný stříbrný vítr.

Měl jsem před sebou dvě zkoušky a pojal je trochu jako sázku do loterie – dostavil jsem se s minimálními vědomostmi. Měl jsem ale štěstí na otázky, takže mé prázdniny vypukly o dobré tři týdny dřív, než je zvykem.

„Hele, ty ses prej na tu stáž u Siemensů vůbec nehlásil?“

„Ne.“

„To nechápu. Proč?“

„V jistém věku,“ řekl jsem škrobeně, „si člověk musí vybrat obor, kterému se chce doopravdy věnovat.“

„A čemu ty?“

„Divadlu,“ prohlásil jsem. Vyvolalo to příslušný údiv, což mi umožnilo téměř důstojný odchod z posluchárny. Navíc špetka pravdy na tom tvrzení byla. Vždycky jsem těžko snášel hovory o zabeďněncích technického typu, a proto jsem chtěl před partu od Macbethů předstoupit alespoň s minimálními kulturními znalostmi. Navštívil jsem pár divadelních představení, což mimochodem dost leze do peněz, a v městské knihovně jsem bez systematického výběru přečetl spoustu her. Strindberga vedle Voskovce a Wericha, Tennessee Williamse a Shakespeara, Sartra,

Camuse, Rostanda i Vratislava Blažka. Bylo to docela zajímavé, samotné scénáře se mi leckdy líbily víc než představení, která jsem viděl na jevišti. A abych se z toho přívalu vědomostí vzpamatoval, chodil jsem do hospody s kulisáky z Vinohrad, a tak jsem se dozvěděl řadu zajímavostí z jejich oboru. Například, že je značný rozdíl pracovat na levé nebo na pravé straně jeviště. Odnepaměti se totiž architektura scény buduje trochu jinak, než napovídá symetrická osa divadla, vše bývá postaveno tak, aby se nejlepší pohled nabídl z císařské, respektive z prezidentské lóže. Scénografové se tomu stále podřizují, takže zatímco kulisák na levé straně dře tak, že z něj teče pot, jeho partner naproti má dávno hotovo a klábosí s místním hasičem o fotbale.

„Vážně?“ ptal jsem se s jistou nedůvěrou.

„Na to vem jed. A můžeš objednat pivo.“

Získávání vědomostí není ani snadné, ani laciné.

V květnu hodně přšelo, ale červen byl od začátku krásný. Každé ráno jsem do Holešovic jezdil na kole, rozvážel chleba a docela si liboval. Bylo to zvláštní a trochu magické, za toho nejčasnějšího jitra už bylo venku světlo, přitom město se zdálo mrtvé a opuštěné, jako by se všichni odstěhovali na nějakou jinou planetu. Prázdné chodníky, zavřené obchody, ztichlá zaparkovaná auta. Jen semaforey blikaly do neexistujícího pouličního ruchu snad v očekávání toho, že za nějakých sto tisíc či půl milionu let se lidé

zase vrátí a město obživne. A když se náhodou probudilo dřív, člověk to mohl brát jako příjemné překvapení.

Jen málokdy jsem narazil na noční ptáky, jednou mě taková rozjařená parta dokonce zastavila, opilci se nešikovně zkoušeli projet na mém bicyklu a vesele mě lákali na další tah. Odmítl jsem a vůbec přitom netušil, že tihle kumpáni jsou členové společnosti Macbeth.

„Jeď do háje, Marhoule!“

„Nakrm smrdutej pupek velkoměsta.“

„Táhni zpátky do pekel a do podsvětí, Satane...“

Byl jsem trouba, už z použitých výrazů mě mohlo napadnout, že jsou to herci.

Každý den odpoledne jsem chodíval do starých Žlutých lázní, zatímco se méně úspěšní spolužáci horlivě připravovali k opravným zkouškám. Hrával jsem volejbal, koupal se ve Vltavě, která byla den ode dne teplejší, a zplna hrdla si užíval pohody prázdnin.

V každém člověku je však ukrytý kousek nomáda, dávného pastevce ženoucího stáda z místa na místo s nadějí, že ten další kousek země za obzorem bude lepší a šťastnější než ten, na kterém boří stan. Zkrátka jsem počítal dny na prstech a náramně se těšil na chvíli, kdy vyrazím na své první divadelní turné.

* * *

„Tak tohle je náš dostavník,“ řekl Ben.

Divoce pomalovaná skříňová Avie stála na poloprázdných gumách a vypadala jako uprchlík z vrakoviště.

„Jak dlouho to nejezdilo?“

„Rok, řekl bych.“

„No tak to je úlet.“

„Ale baterku jsem dal na nabíječku.“

„Aspoň, že tak.“

Pustil jsem se do práce, a i když jako strojař ovládám teorii, s praktickou zkušeností je to nulové. Pekařský řidič je běloručka, sám si nesmí vyměnit ani kolo, když se mu auták zastaví, tak telefonicky volá pojízdnou opravnu.

„Zejtra ráno vyrážíme.“

„To se ještě uvidí,“ zapochyboval jsem.

„Nestraš.“

Zapojil jsem kontakty baterie a stiskl knoflík žhavení. Potom jsem zkusil nastartovat. Motor naskočil jako dýchavičný stařeček, chvíli chrchlal jen na tři válce, ale časem se rozběhl docela dobře. Ručička manometru ukázala, že tlak vzduchu v brzdovém systému pomalu stoupá, nakonec se zastavila v zeleném políčku.

„Říkal jsem ti, že je to hodný auto.“

„Snad. Ale stejně s tím zajedu do dílny.“

„Jak je libo.“

Z ohrady na starém Libeňském ostrově to bylo do Holešovic jenom kousek, kluci v garážích zrovna neměli nic moc důležitého na práci, a tak za láhev fernetu vyvezli stařenku na rampu, prohlédli, promazali a dolili olej.

„Jak s tím dojedu daleko?“

„Kam se chystáš?“

„Na takovou pouť po Čechách.“

„To by snad mohlo vydržet.“

Vrátil jsem se do Libně, Avii pečlivě umyl a ona pořádně prokoukla. Pak jsem se vydal na sraz divadelní společnosti do restaurace U Vitásků.

„Tak tohle je, panstvo, náš vrchní kočí Tom.“

„Toho znám, ten jezdí v noci na kole.“

„Jasně, pekař.“

„Ahoj,“ řekl jsem.

Vecpal jsem se na lavici u stěny a snažil se nepoplést tváře a jména, která k nim patřila. Pochopitelně nejzajímavější byla ženská část souboru. Zuzana Pátková, vysoká štíhlá tmavovláska s neobyčejně příjemným úsměvem, a Eliška Hocková, blondýnka s lákavým poprsím a zvonivým hlasem, kterým před mým příchodem právě vyprávěla historku.

„A nenapadlo ho nic lepšího než zaklepat a vlézt dovnitř...“

Nebylo mi jasné, čemu se všichni smějí, a tak jsem alibisticky zabořil pusku do pivní pěny a pokoušel se ohodno-

tit pány herce. Karel Bičík, vychrtlý vousáč s vlídným pohledem poustevníka, Honza Červinka, hřmotný a hlučný kluk s evidentním sklonem k tloustnutí, a Eduard Stašek, drobný šlachovitý chlapík, kterého jsem si mimoděk představoval s kašpárkovskou čepicí na hlavě.

Hostinský položil na stůl věnec püllitrů, Karel Bičík jeden z nich uchopil a pravil mocným hlasem:

*„Než odjedem z Amiensu,
než rozjedem se na prázdniny,
ten na onu, ten na tu stranu,
napijme se medoviny!“*

S jistým pocitem uspokojení jsem musel uznat, že mé horečné studium divadelní literatury nebylo tak marné. Tohle byla úvodní scéna z Manon. A protože se příležitost trochu se blýsknout neobjevuje tak často, zvedl jsem také sklenici a navázal:

*„Studenti, každý z nás je jiný!
Ne každý stejně vypije...“*

„Hele,“ řekla překvapeně dívka Zuzana. „On je snad náš?“

„No jasně.“

„Přece,“ pravil Ben, „bych vám nevybral nějakýho pitomce.“

Takže jsme se nakonec docela slušně opili, a když se přiblížila zavírací hodina a číšník poletoval po sále s ka-

sírkou, nezbylo než se konečně dohodnout, kdy vlastně vyrazíme.

„V devět,“ navrhol Červinka.

„To nemůžeme stihnout.“

„Tak v deset.“

Nakonec všechno rozhodla Eliška Hocková, když se líbezným hláskem zase vrátila do slavné Nezvalovy hry.

„Pierre, ach, vy jste starý vševěd.

Vám musela jsem ze všeho vždy úcty klást.

Víte co, Pierre? Přijďte v jedenáct!“

* * *

Druhý den ráno jsme do Avie naložili spoustu věcí, kostýmy, stany, přenosné reflektory, prkna a sudy pro stavbu pódia. Zdálo se skoro neuvěřitelné, že se do auta všechno vejde, ale nakonec se to skutečně dovnitř poskládalo, herci nasedli a motor nastartoval.

„Kam?“ zeptal jsem se.

„Někam dolů, na jih.“

„Ale kam přesně?“

„To je přece fuk.“

„Někam,“ navrhla Zuzana, „kde je dobrý koupání.“

Uvědomil jsem si, že si budu muset trochu zvykat na dokonale neplánovaný program souboru. Ale ať, něco takového se mi vždycky líbilo. Tak jsem zamířil na Benešov

a Tábor, vzadu v kabině drnkala kytara a čas od času se ozýval zvuk typický pro vytahování zátky z láhve.

*„O zítřejší den se nestaráme,
kdo nepije, ten je mezulán...“*

Mezulán seděl za volantem, řídil a v duchu si představoval, jak asi dopadne představení, jestli umělci toho popíjení nenechají včas. Zdálo se ovšem, že je to jejich věc, ne moje. Netušil jsem, že nebude dlouho trvat a i já sám budu namíňovaný lézt do světla reflektorů jako všichni ostatní.

Byl krásný den, pootevřeným oknem foukal do vozu teplý vítr a nákladák hladce polykal asfalt. Když jsme se vyškrábali do pověstného votického kopce, věřil jsem už, že nás Avie ve štychu nenechá a vždycky dojedeme tam, kam chceme. Minuli jsme Tábor a zamířili k Třeboni.

„Kam to bude?“ zeptala se Zuzana.

„K vodě. Chtěla jste se přece vykoupat, ne?“

„To je fakt. Ale měla jsem dojem, že si tykáme.“

„Tak promiň.“

Potěšilo mě, že na včerejší vzájemný přípitek nezapomněla. Dojeli jsme k rybníku jménem Rožmberk a zastavili na přeplněném parkovišti.

„Vážení, vzhůru do vln!“

Vrhli jsme se do vody s nadšením typickým pro malé děti, cachtali jsme se, cákali na sebe a potápěli se. Potřeboval jsem se trochu protáhnout, tak jsem plaval tak daleko, až se břeh

zmenšil a postavy na něm se rozmazaly. Potom jsem se vrátil, vylezl a vyhříval na příjemném odpoledním sluníčku.

Na pláži byla spousta lidí a náhle jejich klid a pohodu přerušil ostrý výkřik Elišky Hockové.

„Proboha!“

Stála uprostřed opalujících se těl, její světlé vlasy vlály v mírném větru a ruka ukazovala kamsi na hladinu.

„Lidi, to snad není možný...“

Lehce mi to připomnělo filmový horor Čelisti, desítky poplašených pohledů se zabodly do rybníka, kde se měl každou chvíli objevit lidožravý žralok.

„Podívejte!“

Na hladinu se vyvalily kruhy a uprostřed nich klobouk starobylého tvaru. Pláž ztichla.

Pod kloboukem se vynořila hlava s vypouklým rybím pohledem, ramena, pentličky, fráček.

„Vodník!“ zaječelo jakési dítě.

Zelený mužík vystoupil z rybníka, krácel po skřípajícím písku a z promáčených šosů mu mocně kapalo. Naháči ho sledovali s upřímným úžasem. Přiznávám, že i já jsem měl údivem otevřenou pusou až do chvíle, kdy jsem si podle známých pohybů a způsobu chůze uvědomil, že hastrmana znám.

Brčálově zelený Eda Stašek rozdál nechápajícím rekreativním předtíštěné pozvánky na podvečerní představení a volným krokem zamířil k našemu autu.

„Tak do toho,“ řekl Honza Červinka. „Máme co dělat, za hodinu hrajeme.“

Doklusal jsem k autu, nastartoval a zacouval až k pláži. Zadní část Avie jsme zakryli plachtou a před takto improvizovaným zákulisím postavili pódium. Červinka s bubnem a v uniformě drába obcházel stánky s občerstvením a na vědomost dával, že se připravuje představení dramatu převelikého o dábelské smlouvě mezi pekelníkem Mefistofelem a doktorem Johannem Faustem. Lidé ho poslouchali a někteří si skutečně kupovali vstupenky. Ostatně proč ne, přijeli přece utrácet a trochu se pobavit.

Přesně v šest hodin zaduněl gong, opona se rozhrnula a představení vypuklo. Nešlo ovšem o text Goethův, nýbrž o hru starého Matěje Kopeckého, blahé paměti. Archaický jazyk, naivní dialogy, herci se schválně pohybovali jako dřevěné marionety, jejich gesta odpovídala pohybům loutek, což působilo půvabně a vyvolávalo salvy smíchu.

Bičík, coby Faust, byl vážný a důstojný, Zuzana se mi jako Markéta zdála překrásná.

Potlesk, poslední opona, konec. Eliška obešla neplatící diváky s kloboukem, a jak se později ukázalo, celkový výtěžek představení znamenal téměř tři tisíce korun.

„To je ohromný,“ křičel Ben. „To musíme zopakovat.“

„Zejtra.“

„Ne, hned.“

„Neblbni,“ řekl Červinka, „koukni kolem sebe.“

Měl pravdu, břeh rybníka se skoro vyprázdnil, zůstávalo tu jen pár posledních otužilců, zapadající slunce zakryly mraky. Parta vodáků nasedla do svých lodí a odplula do tábořiště.

Tak jsme rozebrali pódium, všechno naložili a odjeli do Třeboně. V zastrčené hospodě nedaleko hřbitova jsme se báječně najedli a bujaře oslavili první vydělané peníze. A protože jich nebylo tak moc, bydlet do penzionu šly jen Zuzana s Eliškou, my ostatní jsme se poskládali v autě.

„Zejtra pokračujem. Objedeme všechny kempy.“

„Jasně, ale teď už spi.“

Ráno bylo všechno jinak. Nebe zůstalo kalně zatažené, poprchávalo a foukal protivný vítr.

„Kam teď?“

„Nejdřív na pivo.“

S holkama jsme se sešli ve stejné hospodě, kde jsme seděli včera, měli tu výbornou dršťkovou polévku a křupavé rohlíky. Radili jsme se o dalším plánu cesty, Honza listoval v autoatlasu.

„Co takhle Karlov? Tam může bejt docela hezky.“

„Ne,“ řekl Ben, „tam ne.“

„Proč?“

„Prostě tam nechci.“

„Nevadí,“ souhlasil Červinka. „Česká zem je veliká, pojedeme jinam. Navrhjuj Újezd.“

Nikdo už nic nenamítal, tak jsme za půl hodiny vyrazili. Silnice byla mokrá, stěrače monotónně bzučely a Ben mi tiše vysvětloval, jaké problémy přináší vystupování v kterémkoliv městečku.

Především je totiž nutno zajít na radnici a žádat povolení. A starostové jsou různí. Někteří osvícení, ti herce vítají, hostí a nekladou jim žádné překážky. Ovšem je jich málo. Druhý typ se dá nazvat důležitým. Takový úředník chce znát předem texty, schvaluje je, zakazuje, do všeho se plete a otravuje. Třetím druhem starostů jsou hrabivci, divadlo je zajímá jen jako zdroj mimořádných příjmů do obecní pokladny, za povolení chtějí nekřesťanskou částku a argumentují tím, že za kolotoč o vavřínecké pouti dostali ještě víc. S těmi lze maximálně uzavřít dohodu o procentech z tržby, a pak se těšit na jejich obličej, až si spočítají příslušnou sumu. No a zřejmě poslední typ jsou mužové nerozhodní. Vnitřní nejistota jim nedovoluje říct ani ano, ani ne, vymlouvají se na zasedání rady, která se ale sejde až za čtrnáct dní, telefonicky zjišťují názory ostatních členů městského zastupitelstva, a když je stav hlasů vyrovnaný, zamykají se v kanceláři, prchají a nechávají se zapírat.

„Koukám, že to nemáte lehké.“